

Rapporten Centrale Diaconale Commissie

Voorstel voor besluitvorming

De kerken, in Landelijke Vergadering in Houten bijeen,

Hebben kennisgenomen van de rapporten van de Centrale Diaconale Commissie (CDC) aan de Landelijke Vergadering

Constateren

1. dat het werk van de CDC in de afgelopen jaren heeft geleden onder gebrek aan menskracht, professionaliteit, trekkracht en continuïteit in de commissie en onder moeizame communicatie met de kerken;

2. dat de CDC in haar rapport conform de opdracht van de LV Zwolle 2007 een aanzet tot een missie, visie en strategie heeft geformuleerd;

3. dat de CDC in de kerken een tanend besef signaleert ten aanzien van de fundamentele positie van het diakenambt en een te geringe aandacht voor de diaconale toerusting van de gemeente;

4. dat de CDC nog geen criteria heeft ontwikkeld, op grond waarvan een beroep kan worden gedaan op het noodfonds, gevormd na de vuurwerkramp in Enschede in 2000;

5. dat inmiddels vruchtbare en perspectievolle contacten op gang zijn gekomen met het Missionair Steunpunt van de kerken en met het Diaconaal Steunpunt en het Generaal Diaconaal Deputaatschap van de GKV;

Overwegen

1. dat het van belang is dat de kerken meer oog krijgen voor de bijbelse roeping van de diakenen om de gemeente toe te rusten tot diaconaal dienstbetoon en voor de noodzaak om de gemeente er meer van bewust te maken dat diaconaat geen hobby van enkelingen is, maar een opdracht van de gehele – diaconale – gemeente;

2. dat de kerken elkaar nodig hebben om goed zicht te krijgen op hun diaconale roeping en op wat daar in deze tijd uit voortvloeit;

3. dat de frequente personele wisselingen binnen diaconieën en de vele maatschappelijke ontwikkelingen die om diaconale aandacht vragen, bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid en gerechtigheid, extra klem zetten op de noodzaak om elkaar als kerken op diaconaal gebied tot een hand en een voet te zijn;

3. dat, met erkenning van de eigen aard van het missionaire en diaconale werk van de kerk, het leggen van een verbinding tussen beide van belang is;

4. dat samenwerking met de zusterkerken CGK en GKV bij de bezinning op rol en functie van het diaconale ambt in deze tijd en bij de diaconale toerusting van de gemeente noodzakelijk is;

5. dat concrete samenwerking in visie- en beleidsontwikkeling en in operationeel opzicht met de diaconale instanties van de GKV het meest voor de hand ligt, gelet op de zich ontwikkelende relatie tussen beide kerken, de kwaliteit van het Diaconaal Steunpunt als toegankelijke helpdesk, toerustingscentrum en kennis- en adviescentrum voor diakenen en diaconieën en de goede contacten met het Generaal Diaconaal Deputaatschap.

62 **Spreken uit**

64 **1. dat het wenselijk is dat CDC en Missionair Steunpunt (MS) hun visie- en planontwikkeling op**
66 **elkaar afstemmen en met elkaar zoeken naar mogelijkheden voor een vruchtbare**
68 **samenwerking;**

68 **2. dat samenwerking met zusterkerken op het vlak van diaconale advisering, ondersteuning en**
70 **toerusting, in het bijzonder met de diaconale instanties van de GKV, wenselijk is;**

72 **3. dat zij het werk van de STAGG van harte bij de kerken aanbevelen vanwege de identiteit en**
74 **kwaliteit van de verleende zorg en verstrekte begeleiding;**

74 **4. dat het, gelet op de nood in de wereld en in eigen land, onwenselijk is de gelden in het**
76 **noodfonds (€ 31.050) te blijven oppotten.**

78 **Besluiten**

80 **1. Een nieuwe commissie te benoemen en daarbij de aanwezigheid van theologische,**
82 **maatschappelijke en beleidsmatige competenties in de commissie te waarborgen en tevens**
84 **een verbinding te leggen met het bestuur van het Missionair Steunpunt.**

84 **2. De commissie op te dragen**

86 **a. voortbouwend op de daarvoor in de verslagperiode ontwikkelde bouwstenen, zich verder**
88 **bezinnen op de eigen missie, visie en strategie;**

88 **b. de kerken te informeren, adviseren en ondersteunen met het oog op het uitvoeren van hun**
90 **diaconale opdracht;**

90 **c. zich te bezinnen op aard en inhoud van het diakenambt in deze tijd, bij voorkeur in**
92 **samenwerking met de diaconale instanties van de GKV, daarbij de door het Generaal Diaconaal**
94 **Deputaatschap (GDD) van de GKV opgestelde profielschets anno 2010 (bijlage) als vertrekpunt**
96 **te nemen en desgewenst nader onderzoek te doen naar de bijdrage die de diaconieën van de**
98 **kerken daaraan kunnen leveren;**

94 **d. de kerken te dienen met de uitkomsten van deze bezinning;**

96 **e. indien deze bezinning daartoe aanleiding geeft, voorstellen te doen voor het aanpassen van**
98 **artikel 14 AKS over de dienst van de diaken;**

98 **f. nadere invulling te geven aan de samenwerking met het GDD en het Diaconaal Steunpunt**
100 **(DS) van de GKV en de voorwaarden daarvoor en consequenties daarvan in beeld te krijgen**

100 **g. daarop vooruitlopend te doen wat nodig om de volledige dienstverlening van het DS van de**
102 **GKV ook beschikbaar te krijgen voor de diaconieën van onze kerken;**

102 **h. het bestuur van de STAGG te adviseren inzake de in de statuten van de STAGG genoemde**
104 **onderwerpen.**

104 **3. Het noodfonds op te heffen en de gelden te bestemmen voor een aantal missionair/diaconale**
106 **projecten.**

106

108

110

112

114

116

118

120 **Bijlage:**

122 Uit: Rapport Generaal Diaconaal Deputaatschap aan de
124 Generale Synode van de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) Harderwijk 2011, oktober 2010

126 **Notitie GDD over het ambt van diaken**

128 *Schets van een profiel anno 2010*

130 **Inleiding**

130 Binnen het GDD werd behoefte gevoeld aan een schets met een samenhangende visie op het
132 ambt van diaken in de huidige context van kerk en maatschappij. Het GDD heeft ervoor
134 gekozen om niet een uitvoerige praktisch-theologische notitie te schrijven, maar in een aantal
basislijnen een profiel te schetsen van de diaken als ambtsdrager. Over deze basislijnen is
uitvoerig gesproken binnen het deputaatschap.

136 **Basislijnen**

138 1 Gegeven de aanwezigheid van diakenen in de bijbel, horen diakenen bij de basisstructuur
van een gemeente (Fil.1; 1 Tim. 3). De invulling van die functie is Bijbels gezien open,
binnen het semantische veld dat door het woord ‘diakonos’ wordt opgeroepen: dienaar.

140

2 Het begrip ‘dienaar’ heeft in de Bijbel een tweetal betekenisrichtingen:

142 a dienaar naast de apostelen bij de organisatie van het werk (Hand.6).

b dienaar in de gemeente voor ondersteuning van hulpbehoevenden (Rom.12).

144 In de invulling van het diakenschap mogen beide aspecten ruimte krijgen.

146 3 Gegeven de historische ontwikkeling van ‘het ambt van diaken’, verdient het aanbeveling
om het diakenschap een ambt te blijven noemen. Voor een ‘kerkelijk ambt’ is constitutief:

148 a een erkenning van persoonlijke gaven en geloof,

b een duidelijke roeping en bevestiging,

150 c een gestructureerde functie en

d een aan de lokale gemeente verbonden bediening.

152

154 4 In de geschiedenis is de invulling van het diakenschap sterk aan verandering onderhevig,
afhankelijk van de wereld waarin de gemeente leefde. In sommige tijden was het verlenen van
financiële steun een dominant aandachtsveld. In andere tijden lag het accent op de
156 gezondheidszorg (bv diaconessenhuizen). In elke context (lokaal, maatschappelijk en
historisch) ligt een opdracht om een eigentijdse invulling voor het diaconaat te zoeken,
158 afhankelijk van de actuele nood in kerk en samenleving. In de huidige cultuur ontmoeten
diakenen veel nood in eenzaamheid, verborgen armoede, consumentisme, asielzoekersopvang
160 en relatieproblematiek.

162 5 Er is geen Bijbelse of historische noodzaak om diakenen op te nemen in de leiding van de
gemeente. Die ligt bij de gezagsvolle kring van oudsten. In de praktijk is de diffuse plek van
164 diakenen in de gemeenteleiding een bron van onzekerheid en onduidelijkheid. In de kerkorde
behoren daarom de ‘regeertaken’ van de diaken verwijderd te worden.

166

168 6 De gemeente heeft zelf een diaconale essentie: de dienstbaarheid, zowel intern als extern.
Het is zeer terecht dat er meer aandacht is gekomen voor de diaconale roeping van alle
gemeenteleden en de diaconale taak van de gemeente. Deze dienst is te beschouwen als een

170 dienst van Christus (Joh. 13) en een dienst aan Christus (Mat. 25), zowel binnen als buiten de
gemeente.

172

174 7 De ontwikkelingen in samenleving en overheid doen een groter beroep op een publieke rol
van kerken en christenen in de maatschappij. Vanuit diaconaal perspectief is dit een
belangrijke kans om als gemeente en gemeenteleden present en actief te zijn in de
176 maatschappij. Wel dient daarbij de eigen identiteit van diaconaat te worden bewaard als
christelijke hulp en dienst aan mensen in nood.

178

180 8 In het licht van de huidige gemeentestructuur, lijkt het een goede keuze om de diaconie als
verantwoordelijk college voor het diaconaat in en door de gemeente aan te wijzen. De
182 diakenen zijn hierin niet primair de uitvoerders, maar meer de initiators, beleidsmakers,
toerusters en makelaars in dienstbaarheid.

184 9 De diaconie blijft actief uitvoerder van het diaconaat waarin duidelijk kerkelijke aspecten
aan de orde zijn (zoals b.v. representatie, financiële verplichtingen) of waarin de algemene
186 onderlinge zorg overvraagd kan worden (zoals b.v. in complexe situaties, of als vangnet voor
geïsoleerde gemeenteleden).

188

190 10 Zowel de Bijbel als de kerkgeschiedenis kent de diacones als erkende functie in de kerk
(Rom. 16, vgl. Luc. 8; Hand. 9; 1 Tim. 3; 1 Tim. 5; Tit. 2). Wanneer het diakenambt is
192 losgemaakt van regeertaken, is er geen Bijbels bezwaar om ook vrouwen te bevestigen in het
ambt van diaken. Vanwege de veelheid aan gaven die de Heer in vrouwen aan de gemeente
194 geeft, verdient het zelfs sterke aanbeveling om deze in te zetten in een kerkelijk ambt.

196 11 Voor beantwoording van de vraag of een eigen ambt voor vrouwen als diacones de
voorkeur verdient boven een gemengde diaconie (zoals wel wordt gesuggereerd), is
198 onderzoek nodig naar het functioneren van vrouwelijke diakenen of diaconessen buiten de
GKv. Dit zou meer inzicht kunnen geven hoe de gaven van vrouwen het beste in een ambt tot
200 hun recht kunnen komen en welke effecten op het functioneren van de diaconie te
verwachten zijn.

202 12 Voor diaconale taken en projecten binnen of buiten de gemeente, kan de diaconie
gebruik maken van daartoe aangestelde personen ('diaconale werk(st)ers'). Aandachtspunten
204 zijn dat de gemeente actor van het diaconaat blijft, en dat de diaconie de
eindverantwoordelijkheid voor deze personen draagt.

206

208 13 Diaconaat en pastoraat hebben veel verbanden. Voor de zorg aan gemeenteleden in
hun dagelijks leven en voor de onderlinge band en zorg binnen de gemeente ligt de
verantwoordelijkheid bij de diakenen. Ouderlingen concentreren zich op de geestelijke
210 leiding aan de gemeente en de geloofsontwikkeling van de gemeenteleden. Voor een goede
zorg aan individuele gemeenteleden is regelmatig wederzijds overleg tussen ouderlingen en
212 diakenen onmisbaar.

214 14 Het is ondenkbaar dat diaconie en kerkenraad elkaar niet actief betrekken bij de
ontwikkeling van de gemeente. Daarbij zal de diaconie met name meespreken over de
216 opbouw van de gemeente, het financieel beheer van de kerk en de missionaire activiteiten en
zal de kerkenraad meespreken over het beleid van de diaconie, zowel binnen de gemeente als
218 daarbuiten.

220 15 Diaconaal handelen buiten de gemeente heeft altijd een missionaire dimensie. Er zal niet
worden versluierd dat Jezus Christus de bron en de motivatie van het dienstbetoon vormt.
222 Diaconale zorg zal echter niet worden ontzegd aan hen die zich (nog) niet tot Jezus Christus
willen wenden, omdat Hij van ons vraagt voor iedereen het goede te doen (Gal. 6 : 10).
224 Onderscheid en verbinding van missionaire en diaconale intenties moeten aandacht hebben in
concrete acties. Woorden en daden van een christen en van een gemeente vertellen hetzelfde
226 verhaal van de liefde van God in Jezus Christus.

228 **Status**

Het GDD stelt voor om bovenstaande basislijnen als uitgangspunt te gebruiken voor verdere
230 beleidsontwikkeling en visievorming t.b.v. het Diaconaal Steunpunt. Het gaat daarbij niet om
tijdloze lijnen, maar om een gerichte schets voor nu en de nabije toekomst. Het GDD zou
232 hiervoor graag de instemming van de kerken ontvangen. Zodat diakenen, diaconieën en
gemeenten groeien in bewust en gericht diaconaal handelen, in de dienst van Christus.